

חוק ההסדרים 2023. מקום לדאגה.

הכנסת צריכה לחוקק חוקים לאחר דיון מעמיק, שבו נשקלו כל היתרונות והחסרונות. חוק ההסדרים הוא בדיוק ההיפך - סל של חוקים שמועבר מהר ובאמצעות משמעת קואליציונית. לכן, חוק ההסדרים מדאיג את כולנו. הצעת החוק הנוכחית, שצריכה להיות מאושרת עד-29.5.23, עלולה לגרום לפגיעה ארוכה ובלתי הפיכה בבריאות הציבור ובסביבה. בין השאר, מוצע בה לנטרל או לבטל גופים מקצועיים רשמיים, כמו המשרד להגנת הסביבה והוועדה לשמירת הסביבה החופית, ולהקטין או לרוקן מתוכן את האפשרויות של הציבור להיות מעורב בהליכי התכנון של תשתיות לאומיות.

הכירו כמה מהפגיעות הקשות בהצעת החוק, בהן אנחנו נאבקים - יחד אנחנו יכולים לבטל אותן!

פגיעה קשה בתפקוד המשרד להגנת הסביבה כיועץ הסביבתי של ועדות התכנון

המשרד להגנת הסביבה הוקם כדי לשמור על בריאות הסביבה - שהיא הבריאות של כולנו. המשרד הוא גוף מקצועי רשמי, המקדם את האיזונים שמגינים על הטבע, הסביבה ובריאות הציבור בישראל. מומחי המשרד מוודאים שהבדיקות הסביבתיות יתבצעו באופן מלא, מקצועי ונטול פניות. בזכות היותם עובדי ממשל, ולא יועצים חיצוניים, הם מצליחים לאזן לחצים ולמנוע פיתוח מסוכן ולא מידתי.

חוק ההסדרים 2023 ינטרל את שומרי הסף של הסביבה ובריאות הציבור | ההצעה מוציאה את המשרד הממשלתי מתפקיד שומר הסף ומחליפה את מומחיו ביועצים חיצוניים, המתפרנסים גם ממתן שירות גם לשוק היזמי. הדבר יפגע באופן אנוש בהגנה על זכויות הציבור, איכות התכנון ובריאות הציבור והסביבה כאחד. הלחץ לקדם פרויקטי ענק, בהליכים מזורזים ודלי פיקוח ובקרה, יטרפד בחינה סביבתית מעמיקה ונטולת פניות. **בארץ צפופה ורגישה כמו שלנו מדובר בסכנה מיידית לכולנו.**

חוק ההסדרים 2023 ייתן שבוע ימים בלבד כדי להתייחס למגה-תכניות לתשתית לאומית | הצעת חוק ההסדרים 2023 קובעת לחות זמנים קצרים ביותר לעבודת היועץ הסביבתי(מהסעיף הקודם) מטעם המשרד להגנת הסביבה. על מיזמי תשתיות לאומיות החוק מקציב למשרד עד 7 ימים בלבד להגשת הנחיות לתסקיר השפעה על הסביבה. מדובר במגה-פרויקטים בעלי השפעה סביבתית עצומה, שבלתי אפשרי לגבש עליהם עמדה מפורטת ומלאה בשבוע ימים. **המחיר הבריאות-סביבתי עצום ובגלל סוג הפרוייקטים מדובר במתכון להנזק ובכייה לדורות.**

חוק ההסדרים 2023 מערב שרים המקדמים פיתוח אגרסיבי בבחירת היועצים | בהצעת החוק נקבע כי "השרים יבחנו את עמידתם של היועצים הסביבתיים בלוחות הזמנים לביצוע הפעולות שבאחריות יועץ סביבתי, לעניין תוכנית מיתאר ארצית לתשתיות לאומיות ותוכנית לתשתיות לאומיות שנדונה בוועדה מחוזית, ובכלל זה תוכנית דרך ותוכניות למיזם תשתית שנדונה בוועדה מחוזית, ובכלל זה תוכנית דרך ותוכניות למיזם תשתית פעם". יובהר כי השרים שבוחנים את תפקוד המשרד להגנת הס, הם שרים שמטבע תפקידם במשרד מוטי פיתוח, לכן קיים סיכון גדול של ניגוד עניינים. **זה לא רק נשמע מסוכן - זה מסוכן.**

הדוגמה מדה-מרק מדברת בעד עצמה

הדוגמה מדה-מרק מדברת בעד עצמה. בחינה כאמור תיעשה לגבי תקופה של שנתיים, בכל פעם. יובהר כי השרים שבוחנים את תפקוד המשרד להגנת הס, הם שרים שמטבע תפקידם במשרד מוטי פיתוח, לכן קיים סיכון גדול של ניגוד עניינים. **זה לא רק נשמע מסוכן - זה מסוכן.**

החלשה דרמטית של חוק אוויר נקי והתרת חריגה מסוכנת מהיתרי פליטה

הפליטה הגדולים והמזהמים ביותר בישראל. הצעת חוק ההסדרים מוחקת ביד גסה את הוראות חוק אוויר נקי, ומבטלת באופן גורף מגבלות שמצילות את החיים של כולנו.

חוק ההסדרים 2023 החוק מאפשרת לחברת "נגה - ניהול מערכת החשמל בע"מ" לאשר לתחנות כוח לפעול ללא היתר פליטה ובניגוד להוראות חוק אוויר נקי. החריגה תינתן על בסיס החלטה בלעדית של חברת נוגה וזאת בתאונה של סיכון לאספקת החשמל,

אף על פי שאין כל מניעה לספק את החשמל הדרוש למדינת ישראל יחד עם השארת המגבלות על תחנות הכוח המזהמות מכוח חוק אוויר.

כיום, היתר הפליטה מאפשר למשרד להגנת הסביבה להורות לבעל מקור הפליטה על דרכים לצמצום זיהום האוויר וכן מאפשר למשרד לפקח כי בעל היתר אכן מקיים את הוראות החוק. סמכות זו של המשרד להגנת הסביבה היא סמכות קריטית וחשובה אין כמוה שמסייעת הן בהפחתת פליטות זיהום האוויר וגזי החממה והן מסייעת להגנה על בריאות הציבור.

במצב הנוכחי הממונה המקצועי של המשרד להגנת הסביבה יכול לאשר חריגות מהיתר הפליטה, בתנאי קיצון – ולכן ההצעה מיותרת. הצעת החוק מעבירה את הסמכות לתת אישורים חריגים מגורם מקצועי ואובייקטיבי בתחום איכות האוויר לגורם שאינו בקי בכך – ולכן היא מרוקנת מתוכן את חוק אוויר נקי.

תוספת של עשרות או מאות מקרי מוות ומאות מקרי תחלואה עודפת במחלות נשימה, לב וכלי דם, ופגיעה בהתפתחות עוברים. בכל שנה וריסוק היערכות ישראל למשבר האקלים. הצעת החוק, תביא לאי יכולת של ישראל להיערך למשבר האקלים ולעמוד בהתחייבויותיה הבינלאומיות ולמוות וסבל מיותרים של מאות אנשים בכל שנה.

חוק אחד, פגיעות רבות ואנושות בתכנון, בציבור ובסביבה

חוק ההסדרים הוא כאמור בעצם סל של חוקים שמועבר מהר ובאמצעות משמעת קואליציונית. הנה עוד כמה מהנזקים העמוקים להם אנחנו מתנגדים:

ביטול הצורך בבחינת ואישור תכנית לתשתית לאומית בוועדה לשמירת הסביבה החופית | הוועדה לשמירת הסביבה החופית מגינה על זכויות הציבור בסביבה החופית. לתוכנית לתשתיות לאומיות יש פוטנציאל הרס עצום בסביבה רגישה זו - שהוועדה לתשתיות לאומיות אינה מתייחסת אליהן. הנזק עצום וארוך טווח.

ביטול צורך בתשריט לשם אישור תוכנית מתאר ארצית לתשתיות לאומיות | יהיה ניתן לקבל החלטה לגבי תכנית מבלי לראות תשריט של התכנית – מצב אבסורדי, משום שתשריט מראה את מיפוי התכנית ועליו להיות חלק מכל תכנית על מנת שניתן יהיה להבין את השפעתה.

הקמת קווי חשמל במתח עליון ללא תוכנית מפורטת | סכנה בריאותית וסביבתית רבה, במתקנים הפזורים בכל רחבי הארץ ושידוע שלקרינה הבוקעת מהם יש השלכות חמורות ביותר.

מניעת הזכות לערר על תכנית ללא דיון בו | כבר כיום לא תמיד ניתן להגיש ערר על תכנית. על פי הצעת החוק תידרש הסכמה של יו"ר הוועדה המחוזית להגשת ערר – כך שהזכות הדמוקרטית לערר בעצם מתבטלת..

פטור מהיתר בניה "מיזם חלוץ" | מוצע לאחד את הליכי התכנון והרישוי ולבטל את הצורך בהיתר בנייה. מדובר בפגיעה סביבתית וציבורית גדולה. קל וחומר שמדובר בסביבה החופית הרגישה.

ועדה ממשלתית שתנגוס ביכולת רשויות מקומיות להגן על התושבים בבקשות רישיון עסק | הצעת שמחלישה את הרשות המקומית, מתעלמת ממידע ייחודי שברשותה ומונעת ממנה להגן על תושביה. ההצעה מיצרת כי כבר כיום ניתן לערער לביהמ"ש.

אישור בשבשתיקה למגה תכניות | תכניות ותמ"אות בתחום התשתיות הלאומיות יקבלו אישור שבשתיקה, במידה וההממשלה לא דנה בהן בתוך 14 יום, או תועברנה לקבינט שרים מצומצם לענייני תשתיות חיוניות - שיתכן ולא ייחשף לכלל האינטרסים הציבוריים.

פגיעה מהותית בעצים בוגרים | מוצע כי פקיד היערות לא יוכל לסרב לתת היתר כריתה ולהגן כך על עצים משמעותיים אלא יהיה חייב לקבל את הסכמת משרדי הממשלה האחראים על התשתיות – תחבורה או אנרגיה, הנמצאים לא פעם בניגוד אינטרסים בעניין.

צו השעה מול אתגרי הפיתוח והאקלים - חיזוק מערכת התכנון, שמירת הסביבה החופית והגנה על אינטרסים סביבתיים ובריאותיים של הישראלים. חוק ההסדרים עושה ההיפך.

